

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureys, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

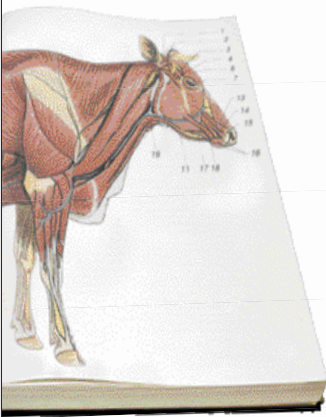
Bloedtransfusie redt pas afgekalfde vaars na vaginale bloeding

Bloedende vaars

'Kun je naar een bloedende vaars?', vroeg de assistente aan de telefoon. 'Ik ga er gelijk heen', zei ik. Uit ervaring weet ik dat sommige veehouders spreken van 'een beetje bloed' wanneer de koe in werkelijkheid al aan het leegbloeden is. Zo ook de vaars waar ik bij kwam. Ze had net afgekalfd van een dood kalf. 'Dat kalf was al even dood, maar kwam er nog redelijk makkelijk af', vertelde de veehouder. 'Eerst leek alles goed te gaan. De vaars dronk en at direct. Nu ligt ze in de box en wil ze niet overeind komen. Er komt ook wat bloed uit de kling.' Het dier was duidelijk in shock door het bloedverlies. Zo snel mogelijk probeerde ik met mijn hand in de vagina de bloeding te traceren. Een typisch pulserend straaltje bloed spoot links- onder tegen mijn hand. Een van de twee slagaders was gescheurd. Zo'n slagaderlijke bloeding stopt niet vanzelf. Met een hechting kon ik de slagader snel afbinden en de bloeding stoppen. Het bloedverlies was groter dan gedacht en de vaars zou met een bloedtransfusie een grotere kans op overleven hebben. Een bloedtransfusie is niet moeilijk en kost niet veel tijd als je het goed organiseert. De veehouder haalde een grote guste koe van stal. De kinderen gingen op zoek naar frisdrankflessen die de boerin goed uitspoelde. De koe werd licht gesedeerd en strak vastgebonden aan het voerhek. Na ontsmetting, verdoving en een sneetje door de huid, kon ik met een flinke scherpe naald de halsader aanprikken. Het bloed begon te stromen. Een voor een werden de flessen, waar ik een antistollingsmiddel in had gedaan, gevuld. Ondertussen had ik de vaars ook voorzien van een infuusset. Het bloed kon zo meteen toegediend worden. In no-time kreeg de bloedende vaars zes liter bloed toegediend. De vaars was gered en deed het heel goed.

De encyclopedie **ruptuur arteria vaginalis**

Ruptuur van de arteria vaginalis komt nogal eens voor bij vaarzen die een zware bevalling hebben gehad. Het geboorteweg is bij vaarzen vaak nauwer en minder goed voorbereid op de geboorte van een kalf dan bij oudere koeien. Als een vaars dan ook nog eens vet is, wordt de geboorteweg nog smaller. Een dood kalf door een niet vorderende afkalfing verliest door een gebrek aan glibberig vruchtwater bovendien zijn gladheid.

'Stroef, smal en vet' is het recept voor scheuren van de vaginawand en mogelijk de slagaders die daar vlak onder het slijmvlies lopen.

Mocht het bij een verlossing misgaan, dan is het belangrijk om de slagader dicht proberen te drukken en onmiddellijk de veearts te bellen. Of beter: bel vóór zo'n verlossing de veearts.

Een koe heeft ongeveer acht procent van haar lichaamsgewicht aan bloed door de aderen lopen. Bij een plots verlies van 35 à 40 procent wordt het kritiek en kan een bloedtransfusie levensreddend zijn. Het niet kunnen samengaan van bloedgroepen, zoals bij de mens, speelt bij de koe amper een rol, vooral niet bij de eerste transfusie.